

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Banca Comercială „EuroCreditBank” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Petru Balan și a recursului declarat de Vrabie (Tataru) Diana,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vrabie (Tataru) Diana împotriva Băncii Comerciale „EuroCreditBank” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii privind anularea ordinului nr.50-p din 12 februarie 2013 privind suspendarea contractului individual de muncă, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru perioada privării de posibilitatea de a munci, recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 01 noiembrie 2016 Vrabie (Tataru) Diana a adresat cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Băncii Comerciale „EuroCreditBank” Societate pe Acțiuni (în continuare BC „EuroCreditBank” SA) privind anularea ordinului nr.50-p din 12 februarie 2013 privind suspendarea contractului individual de muncă, restabilirea în funcție, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că a deținut funcția de casier în cadrul filialei nr.1 Chișinău a BC „EuroCreditBank” SA.

Prin ordinul nr. 50-p din 12 februarie 2013, BC „EuroCreditBank” SA a dispus inițierea anchetei de serviciu în baza adresării verbale a unui client al băncii, iar prin pct. 2 al acestui ordin s-a dispus ca pe durata anchetei de serviciu se suspendă contractul individual de munca încheiat cu Tataru Diana.

A menționat că acest ordin nu i-a fost adus la cunoștință în modul stabilit de legislație. Copia ordinului l-a primit la 12 octombrie 2016, ca rezultat al demersului scris înaintat de ea. Consideră că, acest ordin este vădit ilegal, iar neadmiterea ei la serviciu a constituit o ingerință inadmisibilă asupra dreptului de a

munci, precum și a privat-o de posibilitatea de a se întreține și a obține un venit, dat fiind că și carnetul de muncă se află la pârât.

A susținut că, durata suspendării din funcție nu poate depăși termenul de derulare a anchetei de serviciu, împrejurări în care menținerea suspendării contractului de muncă care durează o perioadă de peste 45 luni de zile este ilegală.

A remarcat că, în procedura Procuraturii anticorupție se afla spre investigare cauza penală nr.2013010270 privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, unde dânsa are statutul de învinuită, însă această cauză încă nu a fost finalizată și probe care ar confirma vinovăția nu există.

A invocat că, în prezenta cauza constatările enunțate de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.6 din 03.03.2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 53 lit. c) din Legea nr.158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și articolului 76 lit. g) din Codul muncii, prin analogie, urmează a fi aplicate în prezenta cauză.

A susținut că, principiul prezumției nevinovăției, consacrat de articolul 21 din Constituție, presupune că, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public. Starea de fapt evidențiată, coroborată cu reglementările legale, atestă cert că privarea sa de a munci nu putea avea o durată mai mare de o lună, iar presupunerea și insinuarea că ea ar figura într-un dosar penal, pe de o parte nu constituie temei de suspendare, iar pe de altă parte această suspendare nu poate fi aplicată decât doar dacă dosarul se află în instanța de judecată, pe când cauza penală menționată încă nu a fost transmisă în instanță nefiind finalizată.

Consideră că, dreptul ei în calitate de salariat a fost încălcat și în perioada de după o lună de la suspendare - 12 martie 2013, pârâtul nu avea nici dreptul și nici temei de a nu o admite la muncă și a o remunera. Această perioadă de timp dânsa fără un just temei și contrar legii, a fost lipsită de posibilitatea de a munci.

A solicitat reclamanta anularea ordinului nr. 50-p din 12 februarie 2013 privind suspendarea contractului individual de muncă, restabilirea la lucru, încasarea salariului mediu de funcție, calculat pentru perioada privării de posibilitatea de a munci – 12 martie 2013 până la data pronunțării hotărârii, recuperarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 06 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a dispus antrenarea din oficiu în cadrul examinării cauzei a Inspecției de Stat a Muncii, în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Vrabie (Tataru) Diana împotriva Băncii Comerciale „EuroCreditBank” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii privind anularea ordinului nr.50-p din 12 februarie 2013 privind suspendarea contractului individual de muncă, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru perioada privării de posibilitatea de a munci, recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Dumitru Pavel în interesele Dianei Tataru și s-a menținut hotărârea din 21 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Prin decizia din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Diana Tataru, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel.

S-a casat decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Vrabie (Tataru) Diana, s-a casat hotărârea din 21 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și s-a adoptat o hotărâre nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea Dianei Vrabie (Tataru).

S-a anulat ordinul nr.50-p din 12 februarie 2013.

S-au reluat raporturile de muncă dintre BC „EuroCredit Bank” SA și Vrabie (Tataru) Diana în funcția de casier al BC „EuroCredit Bank” SA.

S-a încasat de la BC „EuroCredit Bank” SA în folosul Dianei Vrabie (Tataru) salariul pentru absența forțată de la serviciu începând cu 01 iulie 2016 până la 22 octombrie 2018 (data admiterii cererii) în sumă de 110 014, 44 lei și indemnizația pentru concediu, în sumă de 7710 lei.

S-a încasat de la BC „EuroCredit Bank” SA în folosul Dianei Vrabie (Tataru) prejudiciul moral în sumă de 5000 lei.

S-a încasat de la BC „EuroCredit Bank” SA taxa de stat în bugetul statului în sumă de 3680 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, a constatat că conform prevederilor art. 75 alin. (1) Codul muncii, angajatorul este obligat să aducă la cunoștința salariatului ordinul contra semnătură. Astfel, prima instanță, fără a ține cont de prevederile acestui articol a calculat începutul curgerii termenului de prescripție de la 09 octombrie 2013, dar nu de la data aducerii la cunoștință a acestui ordin (adică de la 12 octombrie 2016).

În conformitate cu art. 355 alin. (1), lit.a) din Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 luni de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său. Cererea de chemare în judecată a fost depusă la 01 noiembrie 2016 (f.d. 3), adică în termenul legal. Astfel prima instanță eronat a aplicat prevederile art. 271 Cod civil.

A stabilit că declarația reprezentantului intimatului că au existat circumstanțe care nu au permis finisarea anchetei de serviciu în termen de o lună, este adevărată. Într-adevăr, în situația când în cadrul dosarului penal față de Vrabie (Tataru) Diana, a fost aplicată măsura preventivă arestul preventiv, iar apoi au fost aplicate și alte restricții, angajatorul a fost în imposibilitate de a finaliza ancheta de serviciu în termen de o lună. Totodată conform art. 43 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la muncă. Și la nivel internațional dreptul la muncă este recunoscut și protejat de art. 23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului. Pentru a nu încălca acest drept angajatorul urma să soluționeze chestiunea de reluare a relațiilor de muncă cu apelanta, când nu a emis un ordin de concedierea apelantei, iar circumstanțele care făceau imposibilă petrecerea anchetei de serviciu a dispărut. Cu atât mai mult urma să facă acest lucru după ce apelanta, la data de 01 iulie 2016 a depus cererea de anularea suspendării din funcție, chiar dacă în această cerere reiese că apelanta considera că contractul individual de muncă cu ea fost suspendat din alte motive. Ținând cont de faptul că prin ordinul contestat se încălcă dreptul la muncă a apelantei, dar și de faptul că angajatorul, prin răspunsul

său din 04 august 2016 (f.d. 73), a refuzat anularea suspendării contractului individual de muncă și reluarea relațiilor de serviciu cu apelanta, se consideră necesar de a anula ordinul nr. 50-p din 12 februarie 2013 și de a relua relațiile de serviciu între angajatorul BC „EuroCreditBank” SA și salariatul Vrabie (Tataru) Diana în funcția ocupată anterior suspendării – casier al BC „EuroCreditBank” SA.

A susținut că sunt argumentate și urmează a fi admise și capetele de cereri de încasare a salariului pentru absența forțată de la serviciu, a indemnizației pentru concediu și a prejudiciului moral. Este evident că, fiind lipsită de posibilitatea de a munci, apelanta nu a primit salariu, suportând în acest fel un prejudiciu material. De aceea, prejudiciul material în acest caz, urmează a fi încasat ca și în cazul lipirii de dreptul de a munci, urmare a concedierii ilegale (conform prevederilor art. 90 alin. (1) alin. (2) lit. a) din Codul Muncii), adică într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă. Însă, perioada pentru care apelanta poate pretinde încasarea prejudiciului ca urmare a privării ilegale de dreptul de a munci este alta decât cea solicitată de reclamantă. După cum reiese din cerințele apelantei aceasta consideră că termenul dat urmează a fi calculat de la 12 martie 2013 și până la data adoptării unei hotărâri pe marginea acestei cereri de chemare în judecată. Dar, este evident că, în perioada în care, în cadrul dosarului penal, față de reclamantă au fost aplicate măsuri preventive (până la 09 octombrie 2013), aceasta nicidecum nu și-ar fi putut îndeplini obligațiile de serviciu și nu din vina angajatorului (chiar dacă acesta ar și reluat relațiile de serviciu). Astfel cererea de încasarea a prejudiciului material pentru perioada 13.03.2013–09.10.2013 Colegiul o consideră neîntemeiată.

A menționat că apelanta a fost privată de dreptul la muncă de la 01 iulie 2016, când aceasta a depus cerere de anulare a suspendării din funcție, care a fost respinsă de angajator. Corespunzător prejudiciul poate fi încasat doar pentru perioada 01 iulie 2016 – 22 noiembrie 2018 (data admiterii cererii de chemare în judecată). Având în vedere că salariul mediu lunar al apelantei constituia 3854,20 lei, prejudiciul material pentru această perioadă constituie 110 014,44 lei. Urmează a fi admisă parțial și cererea de încasare a indemnizației pentru concediu. Din data de 01 iulie 2016 și până la data soluționării litigiului apelanta a avut dreptul la două concedii. Indemnizația pentru două concedii constituie suma de 7710 lei, care și urmează a fi încasată.

Colegiul a considerat parțial întemeiată și cererea de încasare a prejudiciului moral. Mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului. Astfel, din considerentul că a fost dovedit faptul privării ilegale de posibilitatea de a munci, instanța de apel a considerat necesar de a admite în parte și capătul de cerere referitor la repararea prejudiciului moral cauzat și a încasa de la pârât în folosul reclamantului prejudiciul moral în sumă de 5000 lei. În rest, capetele de cereri de încasare a prejudiciului material și moral, s-au respins. Totodată, a considerat necesar de a respinge capătul de cerere de compensare a pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului, considerând că prevederile art. 145 din Codul muncii nu sunt aplicabile la caz. S-a respins de instanță și capătul de cerere de încasare a plăților obligatorii referitoare la asigurarea obligatorie de stat și asigurarea medicală

obligatorie de stat or, reclamantul în argumentarea acestei cerințe nu a făcut trimitere nici la o normă de drept, care ar argumenta această cerință.

La 15 ianuarie 2019 BC „EuroCreditBank” SA, reprezentată de avocatul Petru Balan, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (2) lit.a) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a menționat că conform art. 355 alin. (1) lit. a) Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 luni de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său. Astfel, Tataru Diana trebuia să afle despre pretinsa încălcare a dreptului său, imediat ce a fost eliberată din arest – 01 iulie 2013 sau cel târziu la 08 octombrie 2013, atunci trebuia să se prezinte la locul de muncă și să facă cunoștință cu actele băncii adoptate în privința sa.

A susținut că Tataru Diana în prima instanță nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție.

La 19 februarie 2019 Vrabie (Tataru) Diana a declarat recurs împotriva deciziei 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea respingerii cererii de chemare în judecată și în partea menținerii hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei hotărâri noi prin care să se dispună încasarea de la BC „EuroCreditBank” SA în beneficiul său a salariului mediu de funcție în sumă de 127 188,6 lei calculat pentru perioada privării ilegale de posibilitatea de a munci din data de 09 octombrie 2013 – 01 iulie 2016, precum și a plăților aferente asigurării sociale și medicale a acesteia, încasarea prejudiciului moral în suma diferenței de 45 000 lei cu menținerea în rest a deciziei instanței de apel și respingerea recursului declarat de BC „EuroCreditBank” SA.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (1), (2), lit. a), b), c), alin. (4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a dat o apreciere eronată termenului de calculare a salariului ratat, indicând că aceasta ar trebuie să se calculeze din data adresării în judecată – 01 iulie 2016, excluzând perioada în care ea a fost privată efectiv de posibilitatea de a munci de la 12 martie 2013. În același timp, excluderea perioadei de la 09 octombrie 2013 – 01 iulie 2016, de 33 luni, este vădit ilegală, dat fiind că instanța de apel a constatat vinovăția angajatorului la neinformarea recurentei despre temeiul suspendării raporturilor de muncă, precum și a duratei acestora. Mai mult, instanța de apel a constatat că ordinul nr.50-p din 12 martie 2013 i-a fost comunicat efectiv recurentei abia la 17 octombrie 2016, iar pentru încălcările comise instanța de apel a anulat ordinul dat, apreciind că el nu mai putea produce efecte din data de 12 martie 2013. În asemenea mod instanța de apel just a constatat că a fost ilegală lipsirea recurentei de dreptul de a munci din perioada 12 martie 2013, doar că a dispus calcularea salariului ratat abia din data de 01 iulie 2016.

A susținut că urmează să fie încasată și indemnizația pentru concediul nefolosit, pentru 3 ani, în quantum de 3 salarii medii lunare în mărime de 11 562,6 lei.

A menționat că instanța de apel urma să țină cont și de aspectul legal de compensare a prejudiciului moral cauzat, fiind evident insuficientă suma adjudecată de doar 5000 lei.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 11 ianuarie 2019 (f.d. 212).

Astfel, recursul declarat de BC „EuroCreditBank” SA, reprezentată de avocatul Petru Balan la 15 ianuarie 2019 și de către Vrabie (Tataru) Diana la 19 februarie 2019, se consideră a fi depuse în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de BC „EuroCreditBank” SA, reprezentată de avocatul Petru Balan și recursul declarat de Vrabie (Tataru) Diana, sunt inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de BC „EuroCreditBank” SA, reprezentată de avocatul Petru Balan și recursul declarat de Vrabie (Tataru) Diana, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei

instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de BC „EuroCreditBank” SA, reprezentată de avocatul Petru Balan și recursul declarat de Vrabie (Tataru) Diana.

În conformitate cu art. 270, 433 lit.a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Banca Comercială „EuroCreditBank” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Petru Balan și recursul declarat de Vrabie (Tataru) Diana.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh